

geen keuringen meer zullen opdragen en ingevolge afspraak aan enkele maatschappijen van het door (hem) ingenomen standpunt zullen kennis geven". Het stuk was ondertekend door mr. J. L. NIERSTRASZ R. HZN. en dr. M. C. PARAIRA.

Hieruit blijkt, dat er „enkele maatschappijen” bestaan (naar ik nader heb vernomen zijn het „de” zeven „grootte” maatschappijen), die zich niet ontzien, het volgen van een gedragslijn, die door de meerderheid der geneeskundigen op te eerbiedigen gronden als de juiste wordt beschouwd, te straffen met geldelijke benadeeling. En dat niet alleen door den schuldige haar eigen gunst te onttrekken — wat ieder vrij, maar daarom nog niet altijd fraai staat —, maar door hem ook de gunst van anderen te ontrooven, een handelwijze, die misschien wettelijk nog niet ongeoorloofd is, maar waarvoor de parlementaire woordenschat, voor zoover mij bekend, geen uitdrukking heeft, en die van „gestudeerden” zeker niet zou worden verwacht. Misschien gelukt het, op deze wijze enkelen ontrouw te maken aan het aangenomen beginsel. Wat daartegen te doen valt, moge onze Maatschappij overwegen. Dat geen rechtgeaard collega eenig voordeel zou willen trekken uit den „boycot”, die over VAN VOORTHUYZEN is uitgesproken, meen ik met recht te mogen veronderstellen. Ieder bedenke, dat het hier gaat om de vrijheid, op ons eigen gebied een eigen meening te mogen bezitten en belijden, en dat straks, als opnieuw de verhouding der geneeskundigen tot de levensverzekeringmaatschappijen in onze Maatschappij zal worden besproken, onze uitingen in geschrifte en op vergaderingen „het door ons ingenomen standpunt” zullen kenbaar maken aan „enkele maatschappijen”, die „bij afspraak” zullen trachten, ons te treffen in onze stoffelijke belangen.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

SEPTISCHE ABORTUS.

Indien hier in Zutphen bij een zwangere vrouw de verbinding tusschen foetus en moeder loslaat, krijgt de vrouw een bloeding; wordt de loslating volkomen, dan krijgt de vrouw een abortus; gaat de vrucht vóór de uitstooting rotten, dan krijgt de vrouw een koude rilling en hooge koorts, als ten minste rottingsproducten in haar bloed komen, en eindelijk wordt, zoo noodig, de vrouw gecuretteerd. Van dit allereenvoudigste „plat du jour” heeft NIJHOFF een Barcemide-maaltijd gemaakt en waarom hij niet naast de belangwekkende koortskromme ook een RÖNTGEN-afbeelding van het bekken der patiënte gemaakt heeft, is mij een raadsel. Aanvankelijk was mij dit ook de reden, waarom hij deze publicatie gedaan en redactie die opgenomen had, doch allengs werd mij duidelijk, dat hier weer eens kon gewezen worden op de gevolgen van den crimineelen abortus, al moet ook daartoe een crimineele verklaring gezocht worden, die de voor de hand liggende van een rottend

ei over het hoofd ziet ter wille van een infecteerenden eivliessteek. Ik beklag de zwangere vrouwen in het hooge noorden, die niet zonder gevaar voor haar reputatie zich mogen bewegen in de buurt van deskundigen, die door professoren aan den tand gevoeld worden als zij aborteeren en die zich met haar geneesheer groote reizen moeten getroosten als door een fiets-tochtje de zwangerschap onderbroken wordt. Er is in het kamp van de voorstanders der overbevolking een mania quaerens quam devoret, die geen aborteerende met rust laat, het eenvoudigste opblaast tot iets crimineel gewichtigs of omgekeerd en — zij het ook met de beste bedoeling in vele gevallen — aan gewetenlooze medestanders wapenen in de hand geeft, die bij hun bekende onkieschkeurigheid zeer gevaarlijk zijn.

Zutphen, 17 December 1907.

J. M. VAN 'T HOFF.

De heer VAN 'T HOFF tracht de beteekenis van het door mij beschreven geval van septischen abortus te verkleinen. Hij zou gelijk hebben, indien hij aannemelijk kon maken, dat *binnen drie dagen* na het begin van een spontanen abortus, waarbij alleen het embryo werd uitgedreven en de rest van het ei achterbleef, koude rilling en hooge koorts kan ontstaan door rotting van eiresten. Mij zijn geen gevallen van dien aard bekend. Na een spontanen abortus komen rottingsverschijnselen betrekkelijk zelden en eerst veel later voor. Kent de heer VAN 'T HOFF zoodanige gevallen wèl, laat hij ze dan mededeelen. Tot zoolang schijnt mij zijne oppositie niet behoorlijk gefundeerd.

Groningen, 19 December 1907.

G. C. NIJHOFF.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen enz.

Intrekking van besmetverklaring wegens pest.

Bij beschikking van 19 December 1907 heeft de minister van binnenlandsche zaken zijn beschikkingen van 9 October en 14 en 21 November 1907, waarbij onderscheidenlijk Oran, Philippeville (Algerië) en Bone (Algerië) zijn besmet verklaard wegens pest, ingetrokken (*Nederl. Staatscourant* van 20 December 1907, n°. 298).

BUITENLAND

BERLIJN. — Universiteitspolikliniek voor spraakgebreken.

Sedert eenigen tijd wordt in het „poliklinisch Institut” in de Ziegelstrasse een polikliniek voor spraakgebreken gehouden. Van hoeveel belang het voor de aanstaande geneeskundigen is, om met deze stoornissen en haar behandeling kennis te maken, toont H. GUTZMANN in de *Zeitschr. f. ärztl. Fortbildung* aan. Onder de schooljeugd in Duitschland treft men 1 pCt. stotteraars aan, en ten minste evenveel kinderen, die stamelen, lispelen, door den neus spreken enz., wat te zamen 200.000 kinderen uitmaakt. Door een zorgvuldige anamnese is men te weten gekomen, dat in de familie van 100 stotterende kinderen gemiddeld 25 volwassen stotteraars voorkomen en dat er 9 maal meer mannelijke dan vrouwelijke stotteraars zijn. In het geheel vindt men op 444 mannen en op 4000 vrouwen één, die stottert. Jaarlijks worden ten minste 1000 recruten wegens ernstig stotteren afgekeurd. Deze zijn evenmin